

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Dansk økonomi i bakgear

Af: Cheføkonom Tore Stramer og økonom Kristian Skriver

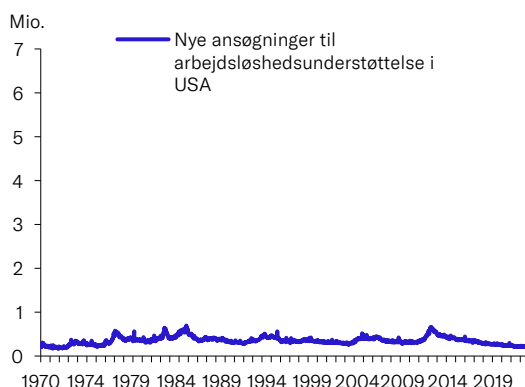
Også i denne uge har der været fokus på, hvordan pandemien rammer dansk og international økonomi, da Nationalbanken kom med en dystre analyse for dansk økonomi. Nationalbanken forventer en BNP-vækst på mellem -3% og -10% i år. Det er et meget stort spænd, der vidner om, at usikkerheden er meget stor i øjeblikket.

Baseret på en række indikatorer som fx betalingstransaktioner, trafikindikatorer, google søgninger, arbejdsmarkedsindikatorer og ekspertvurderinger, vurderer Nationalbanken at aktiviteten i dansk økonomi i øjeblikket er reduceret med 25%. Det er et skøn vi genkender. Dansk Erhvervs seneste medlemsundersøgelse viser, at virksomhedernes omsætning i marts i gennemsnit er faldet med 30%. Det betyder desværre også, at hvis den nuværende situation bare forlænges få uger, så vil det påvirke den samlede vækst i 2020 mærkbart. Analysen fra Nationalbanken understreger dermed i realiteten også, at der endnu ikke overblik over hvor lang og dyb den økonomiske nedtur bliver. Men med tanke på at aktiviteten allerede er faldet med 25-30% i marts, så er der en betydelig risiko for at nedgangen i BNP-væksten bliver tættere på 10% end 3%. Til sammenligning var der en negativ BNP-vækst på 4,9% i 2009, hvor finanskrisen ramte.

Nedgangen i aktiviteterne herhjemme er gået ud over mange lønmodtagere, der er blevet opsagt. Status er nu, at ledigheden er steget med hele 42.315 siden d. 9. marts. I USA er situationen endnu værre. Svimlende 10 millioner amerikanere har ansøgt om ledighedsunderstøttelse på kun 2 uger. Alene i sidste uger ansøgte 6,6 millioner amerikanere om ledighedsunderstøttelse. Det er meget bekymrende tal. Vi har aldrig tidligere i historien set i en så voldsom stigning i ledigheden i USA. De dystre ledighedstal sætter desværre to streger under, at USA befinder sig i en historisk dyb recession.

I næste uge vil NøgletalsNyt holde påskeferie, men vi vender stærkt tilbage igen fredag d. 17. april, hvor der fortsat vil være fokus på, hvordan pandemien rammer både dansk og international økonomi.

Nøgletal	Side
Nationalbanken med dystre prognose for dansk økonomi	2
10.000 nye ledige over de seneste to dage	3
Tyskland på vej mod laveste vækst siden finanskrisen	4
USA er i dyb recession – 70.000 danske job er på spil	5
Erhvervslivets forventninger dykker	6
Flot vækst før virusudbruddet ramte dansk økonomi	7
Udlandsformue i ny rekord – 311.500 kr. pr. dansker	8



Nationalbanken med dystre prognose for dansk økonomi

Nationalbanken har onsdag offentliggjort en analyse, hvor de sætter fokus på hvordan pandemien rammer dansk og international økonomi. Det er dystre læsning, der viser at Nationalbanken forventer en BNP-vækst på mellem -3 og -10% i år. Det er et meget stort spænd, der vidner om at usikkerheden er meget stor i øjeblikket. Et fald i BNP-væksten på 3% svarer rundt regnet til 64 mia. kr., mens et fald på 10% vil reducere BNP med 213 mia. kr.

Baseret på en række indikatorer som fx betalingstransaktioner, trafikindikatorer, google søgninger, arbejdsmarkedsindikatorer og ekspertvurderinger, vurderer Nationalbanken at aktiviteten i dansk økonomi i øjeblikket er reduceret med 25%. Det er et skøn vi genkender. Dansk Erhvervs seneste medlemsundersøgelse viser, at virksomhedernes omsætning i marts i gennemsnit er faldet med 30%. Det betyder desværre også, at hvis den nuværende situation bare forlænges få uger, så vil det påvirke den samlede vækst i 2020 mærkbart.

Onsdagens analyse fra Nationalbanken understreger dermed i realiteten også, at der endnu ikke overblik over hvor lang og dyb den økonomiske nedtur bliver. Men med tanke på at aktiviteten allerede er faldet med 25-30% i marts, så er der en betydelig risiko for at nedgangen i BNP-væksten bliver tættere på 10 end 3%. Til sammenligning var der en negativ BNP-vækst på 4,9% i 2009, hvor finanskrisen ramte.

Nationalbanken understreger at dansk økonomi er robust

Nationalbanken understreger, at dansk økonomi har et robust udgangspunkt til at imødegå de negative økonomiske konsekvenser af virusudbruddet. Højkonjunktoren har været velafbalanceret, den offentlige gæld er lav og udlandsformuen er historisk stor. Det betyder også, at der efter Nationalbankens opfattelse er et betydeligt råderum til at imødegå de negative økonomiske konsekvenser af virusudbruddet.

Nationalbanken præsenterer en række beregninger, der viser at politikerne på ingen måde har grund til at være gældsforækkede. Tværtimod er der god plads til at lade den offentlige gæld vokse som følge af hjælpepakkerne. Det skyldes, at den offentlige gæld er lav samtidig med at statsrenterne er tæt på en historisk bund. Dermed er rentekomkostningerne ved at øge den offentlige gæld relativt lave, hvilket giver et væsentligt råderum til at lempe finanspolitikken uden at der vil opstå tvivl om holdbarheden af de offentlige finanser.

Det er en mulighed, som Nationalbanken mener, at politikerne bør og skal gøre brug af. Nationalbanken bakker således til fulde op om hjælpepakkerne og opfordrer videre til traditionel finanspolitisk stimulans når restriktionerne på den økonomiske aktivitet udfases.

Nationalbanken slår fast med sytømmersøm, at omkostningerne ved hjælpepakkerne er langt mindre end ved ikke at gøre noget. Uden hjælpepakkerne ville aktiviteten og beskæftigelsen være faldet kraftigt og forblive underdrejet i mange år. Selv i et hårdt scenarie, er der plads til at øge den offentlige gæld.

Det er en rigtig god nyhed, og viser med al tydelighed at dansk økonomi har de nødvendige muskler til at håndtere de økonomiske konsekvenser af virusudbruddet. Politikerne bør ikke tøve med at igangsætte de nødvendige pakker – vi har råd og det vil være markant dyrere at lade stå til.

10.000 nye ledige over de seneste to dage

Offentliggjorte tal fra Beskæftigelsesministeriet fredag viser, at der torsdag d. 2. april blev tilmeldt 2.365 nyledige. Onsdag blev der samtidig tilmeldt 7.787 ledige. Dermed er der i alt blevet tilmeldt 10.000 ledige over de seneste to dage. Det er bekymrende tal, der viser at en ny kraftig fyringsbølge har ramt arbejdsmarkedet her i starten af april. Det hører dog med til historien, at ledigheden normalt stiger ekstra meget omkring måneds-skiftet. Når det er sagt, så viser torsdagens tal med al tydelighed at ledigheden fortsat stiger med faretruende fart. Status er nu at ledigheden er steget med hele 42.315 siden d. 9. marts.

Det kan desværre ikke siges at være overraskende. Vi ved, at mange virksomheder i øjeblikket er hårdt presset og tvunget ud i afskedigelser. Vores seneste medlemsundersøgelse viser, at 19% af virksomhederne har opsagt medarbejdere siden 1. marts, og at 16% forventer at opsigte flere. Det er voldsomt høje tal, der viser at ledigheden desværre kommer til at stige yderligere.

Det er dog værd at holde fast i at stigningen i ledigheden ville have været meget mere voldsom, hvis det ikke havde været for den lange række af hjælpepakke. Særligt løn-kompensationsordningen har været med til at dæmpe stigningen i ledigheden. Erhvervsministeriet har oplyst, at over 16.000 virksomheder har ansøgt om lønkompensation. Vores medlemsundersøgelse viser samtidig, at knap 40% af virksomhederne forventer at gøre brug af muligheden for lønkompensation.

Tyskland på vej mod laveste vækst siden finanskrisen

Tysklands økonomiske råd har mandag offentliggjort en yderst dystre økonomisk prognose, hvor de forventer, at BNP vil falde med op til 5,4% i år. Det vil i så fald være det største økonomiske tilbageslag siden finanskrisen i 2009, hvor BNP-væksten i Tyskland endte på -5,6%. Nedgangen kommer endda efter et svagt 2019, hvor BNP-væksten i Tyskland endte på beskedne 0,6%. Tyskland er altså gået fra en mild recession til en historisk krise på meget kort tid.

Selv om mandagens prognose fra Tysklands økonomisk råd er dystre, så kan prognosen dog alligevel vise sig at være for optimistisk. Der er i min optik en betydelig risiko for at nedgangen i økonomien bliver større end i årene efter finanskrisen.

Mandagens dystre prognose fra Tyskland er et klart vink med en vognstang om hvad der er i vente i dansk økonomi. Historisk svinger den danske og tyske økonomi sammen. Dertil er op imod 100.000 danske jobs direkte knyttet op til eksporten til Tyskland. Der er altså desværre mange danskere, der kan miste deres arbejde som en direkte konsekvens af den betydelige økonomiske nedgang i Tyskland.

USA er i dyb recession - 70.000 danske job er på spil

Offentliggjorte tal fra USA torsdag viser, at svimlende 10 millioner amerikanere har ansøgt om ledighedsunderstøttelse på kun 2 uger. Alene i sidste uger ansøgte 6,6 millioner amerikanere om ledighedsunderstøttelse. Det er helt uhyrlige tal. Vi har aldrig tidligere i historien set i en så voldsom stigning i ledigheden i USA. Torsdagens dystre ledighedstal sætter desværre to streger under at USA befinder sig i en historisk dyb recession.

Det er en yderst bekymrende udvikling, der også vil få tydelige konsekvenser for dansk økonomi. USA er vores største eksportmarked og danske virksomheder eksporterer hvert år for langt over 100 mia. kr. til USA. Det betyder, at i omegnen af 70.000 danske jobs er knyttet op til eksporten til USA. Dertil har danske virksomheder over 700 datterselskaber i USA.

Det er desværre en kedelig påmindelse om at virusudbruddet har ramt både eksporten og den indenlandske økonomi som en hammer. Tusindvis af danske job er desværre ikke direkte farezone som følge af den historiske krise i USA.

Erhvervslivets forventninger dykker

Danmarks Statistik har mandag offentliggjort tal for den sammensatte konjunkturindikator for marts, der løfter sløret for erhvervslivets forventninger til de kommende tre måneder. Data er indsamlet i de første 2-3 uger af marts, og det giver dermed et delvist indblik i, hvordan udbruddet af coronavirus har påvirket virksomhedernes forventninger.

Mandagens tal er nedslående og dyster læsning, der viser, at virusudbruddet har ramt dansk erhvervsliv hårdt. I industrien faldt den sammensatte konjunkturindikator fra 4 i februar til minus 7 i marts. Mens bygge og anlæg faldt fra minus 4 til minus 8, og serviceerhverv faldt fra 4 til minus 1.

Men ser man alene på den del af besvarelsene, der indsamlet efter Mette Frederiksens tale d. 11. marts, så er faldet i erhvervstilliden mere markant i bygge og anlæg, serviceerhverv og detailhandel. Det er dog noget overraskende ikke tilfældet i industrien. Man skal dog holde sig for øje, at Danmarks Statistik kun manglede 8-9% af de manglende svarprocenter efter d. 11. marts. Mandagens tal løfter derfor også langt fra hele sløret for hvordan virusudbruddet har påvirket erhvervslivets forventninger.

Det bliver en sand gyser at følge udviklingen i erhvervstilliden over de kommende måneder. Vores egne medlemsundersøgelser viser, at erhvervslivet i øjeblikket styrtbløder. Omsætningen er faldet i 2 ud af 3 brancher, og der har været et gennemsnitligt fald i omsætningen på 30%.

Det er naturligvis ekstremt bekymrende og vidner om, at store dele af dansk erhvervsliv i øjeblikket styrtbløder. Udover at virusudbruddet har knockoutet vores hjemlige økonomi, så står det også meget slemt til på vores største og vigtigste eksportmarkeder. Og som tingene ser ud nu er der ikke en overskuelig slutdato rundt om hjørnet. Det er ren gift for dansk erhvervsliv, der nu er gået ind i en decideret overlevelseskamp.

Det er derfor også uhyre vigtigt, at Regeringen og Folketinget har handlet resolut og gennemført en række store og vigtige hjælpepakker. Nu handler det om at få hjælpepakkerne til at virke. Men krisen udvikler sig så hurtigt og alvorligt, at det fortsat er nødvendigt at se på yderligere hjælpepakker. Der er desværre realiteterne i øjeblikket.

Det er vigtigt, at vi sikrer at så mange virksomheder og lønmodtagere som muligt kommer helskindet ud på den anden side af virusudbruddet, så dansk økonomi kan rejse sig igen. Det er kort og godt nødvendigt for at sikre vores fælles velstand.

Flot vækst før virusudbruddet ramte dansk økonomi

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik tirsdag viser, at der var en stærk BNP-vækst på 0,6% i fjerde kvartal 2019. Det er opjustering på hele 0,4 procentpoint i forhold til den seneste offentliggørelse. Dermed kan BNP-væksten i 2019 nu foreløbigt opgøres til 2,4%. Det er særligt en større omsætning inden for serviceerhvervene, der ligger bag opjusteringen af væksten.

Tirsdagens tal viser dermed, at der var en fornuftig vækst i dansk økonomi, inden den nye coronavirus vendte alting på hovedet i starten af 2020. Det er værd at tage med sig i den nuværende svære tid. Dansk økonomi er grundlæggende sund og velafbalanceret og har gode muligheder for at håndtere virusudbruddet.

Historisk dyb krise har ramt dansk økonomi

Når det er sagt, er der ingen tvivl om, at vi ser ind i et historisk dybt økonomisk hul. Vores dugfriske medlemsundersøgelse viser, at den økonomiske aktivitet er faldet med omtrent 30% på blot få uger. Den økonomiske modvind er massiv og uden fortilfælde i dansk økonomi. Store dele af økonomien er lukket ned, og mange virksomheder kører på meget nedsat kraft. Væksten i den globale økonomi er samtidig styrtdykket, og de finansielle markeder er ekstremt pressede.

Hvor dyb og lang krisen bliver ved ingen

Hvor stort det økonomiske hul ender med at blive, er meget usikkert og afhænger udelukkende af udviklingen i virusudbruddet. Men med et udgangspunkt i marts, hvor aktiviteten er faldet med omtrent 30%, så vil vi selv i et positivt scenarie hvor der så småt bliver lukket op for dele af økonomien efter påske, se et tocifret fald i BNP-væksten i andet kvartal. Der er i vores optik heller ikke tvivl om, at BNP-væksten for 2020 samlet set bliver negativ. Spørgsmålet er kun, hvor langt vi skal ned, før vi kan starte den økonomiske genopretning. Der er desværre en betydelig risiko for, at vi ender i en situation, hvor faldet i BNP-væksten i år ender med at overgå faldet på 4,9% fra 2009.

Gode muligheder for hurtig genopretning af dansk økonomi efter virusudbruddet

Vi har heldigvis også set en flot og resolut politisk reaktion på viruskrisen. Rækken af hjælpepakker er lang og har de enkle formål at sikre, at så mange lønmodtagere og virksomheder kommer helskindet igennem viruskrisen. Det er uhyre vigtige tiltag, da virusudbruddet ellers ville have resulteret i en bølge af uoverskuelige konsekvenser for dansk erhvervsliv.

Selv om vi ser ind i et økonomisk hul, hvis dybde vi endnu ikke kender, er det værd at holde fast i, at dansk økonomi har et stærkt udgangspunkt, og at hjælpepakkerne holder økonomien oppe. Det betyder forhåbentlig, at vi vil se en fornuftig genopretning, når virusudbruddet på et tidspunkt slipper sit tag i Danmark.

Udlandsformuen i ny rekord - 311.500 kr. pr. dansker!

Nationalbanken har tirsdag offentliggjort tal for udenlandsformuen. Det er svimlende høje tal, der viser at udlandsformuen udgjorde 1.814 mia. kr. i 2019, svarende til 78% af BNP. Formuen steg med 367 mia. kr. i 2019 primært drevet af et rekordoverskud på betalingsbalancen 184 mia. kr.

I runde tal svarer udlandsformuen til 311.500 kr. pr. indbygger. Det er et rekordhøjt niveau. For at sætte tallet i yderligere i perspektiv, så er udlandsformuen nu steget med knap 2.000 mia. kr. siden 2008. Der er vildt og uden fortilfælde i danske økonomi. Det betyder, at Danmark blandt EU-landene har Danmark den næststørste udlandsformue målt i forhold til BNP – kun overgået af Holland

Den store udlandsformue er rigtig godt nyt for dansk økonomi nu og her. Den svimlende høje udlandsformue betyder, at dansk økonomi fremstår bundsolid og har de nødvendige finansielle muskler til at håndtere viruskrisen. Først og fremmest sikrer den høje udlandsformue os en høj kreditværdighed, der gør, at vi har fornuftig adgang til billig finansiering på de finansielle markeder. Det skal vi prise os lykkelige for, da det betyder, at vi nu har rigtig gode muligheder for at håndtere virusudbruddet. Det handler i bund og grund om, vi kan redde menneskeliv og velstand.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller økonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033